

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О.
БОГОМОЛЬЦЯ**
Кафедра загальної і медичної психології

**МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ.
ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ»**

Освітній рівень другий рівень вищої освіти - магістр
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 222 «Медицина»

Автори: Лазуренко О.О., канд. психолог. наук, доцент

Затверджено на засіданні
кафедри загальної і медичної психології
Протокол № 2 від «12» вересня 2024 року

Завідувач кафедри загальної
і медичної психології,
професор

Матяш М.М.

Тема № 1. Психологія як наука, її предмет, завдання та методи.

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: засвоєння принципів та основних понять психології, методологічних принципів сучасної психології та основних вимог до методів психологічних досліджень.

План лекції:

1. Поняття про психологію як науку, її предмет, об'єкт та завдання.
2. Основні етапи розвитку психології.
3. Поняття психіки.
4. Функції та форми прояву психіки: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. Їх характеристика.
5. Галузі психології.
6. Зв'язок психології з іншими науками.
7. Загальна характеристика методів психології.

Ключові поняття: *Психологія, психіка, психічне відображення, свідомість, несвідоме, психічні стани, психічні властивості, психічні процеси, гештальтпсихологія біхевіоризм, когнітивна психологія гуманістична психологія, психоаналіз, аналітична психологія інтроспективна психологія, психологія вчинку. Метод, методологія, методика, валідність, кореляція, експеримент (природний та лабораторний), спостереження (самопостереження), метод бесіди, метод тестів, метод анкетування, психодіагностика, соціометрія, метод аналізу продуктів діяльності.*

Тема № 2. Загальна характеристика основних категорій педагогіки.

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: засвоєння основних понять педагогіки як науки про виховання, навчання і освіти особистості, загальних закономірностей виховного процесу, методологічних принципів сучасної педагогіки та основних вимог до методів педагогічних досліджень.

План лекції:

1. Загальна характеристика основних категорій педагогіки.
2. Поняття про педагогіку, її предмет.
3. Історія педагогічної науки.
4. Характеристика дидактики. Співвідношення понять “навчання” і “освіта”.
5. Характеристика навчального процесу. Основні методи, принципи та засоби навчання.
6. Педагогіка вищої школи як галузь сучасної загальної освіти.

7. Актуальні проблеми освіти і самоосвіти майбутнього лікаря.
8. Принципи, методи та основні напрямки виховання.

Ключові поняття:

Педагогіка, дидактика, навчання, освіта, виховання, педагогічний експеримент, історія педагогіки, розвиток особистості, рушійні сили та фактори розвитку, вікові періоди, педагогічна діяльність, принципи, форми, методи навчання та виховання, структура сучасної освіти, педагогіка вищої школи, педагогічне спілкування.

Тема № 3. Спілкування як специфічний різновид діяльність.

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: розуміння та загальна характеристика спілкування як форми діяльності людини, його структури; різновиди спілкування; співвідношення понять “мова” та “мовлення”, їх функції та види; значення спілкування в діяльності лікаря; причини виникнення конфліктів.

План лекції:

1. Поняття про спілкування
2. Види спілкування, їх характеристика.
3. Співвідношення понять мова та мовлення:
 - 1) загальна характеристика;
 - 2) функції мови та мовлення;
 - 3) види мовлення (усне, письмове, зовнішнє, внутрішнє);
4. Механізми міжособистісного сприймання, їх характеристика:
5. Причини виникнення конфліктів у спілкуванні:
 - 1) позиції партнерів у спілкуванні;
 - 2) бар’єри у спілкуванні та їх подолання;
 - 3) стилі поведінки у конфліктній ситуації (конкуренція, співробітництво, уникнення, пристосування, компроміс);
 - 4) вибір оптимального стилю вирішення конфлікту.
6. Значення спілкування в діяльності лікаря:

Ключові поняття:

Спілкування, структура спілкування: комунікативний, інтерактивний, перцептивний компоненти; функції спілкування: комунікативна; пізнавальна; соціальна, види спілкування: міжособистісне, міжгрупове, особистісно-групове; формальне, неформальне; безпосереднє, опосередковане; закінчене, перерване; короткочасне і довготривале; вербальне і довготривале, функції мови та мовлення; види мовлення (усне, письмове, зовнішнє, внутрішнє); механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація; рефлексія; емпатія,

стереотипізація; каузальна атрибуція, бар'єри у спілкуванні; стилі поведінки у конфліктній ситуації (конкуренція, співробітництво, уникнення, пристосування, компроміс).

Рекомендована література:

Базова:

1. Гірник А., Бобро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. — К.: Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2019.
2. Дуткевич Т. Загальна психологія. - К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 388 с.
3. Максименко С.Д., Євтух М.Б., Коваленко В.В., Цехмістер Я.В., Лазуренко О.О. Психологія та педагогіка. /За ред.. С.Д. Максименка. – Київ, 2013.
4. Максименко С.Д., Євтух М.Б., Цехмістер Я.В., Лазуренко О.О. Психологія та педагогіка. – Київ, 2012. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. – К. Ліра–К.:, 2020. – 564 с.
5. Основи психології: теорія і практика. Навчальний посібник/ О.О. Лазуренко, М.М. Матяш, Н.А. Тертична. – К., 2019. - 324 с.
6. Савчин М. Загальна психологія. К.:ВЦ "Академія" Серія книг Альма-матер. – 2020. - 344 с.
7. Кайдалова Л.Г.,Пляка Л.В. Психологія спілкування: навчальний посібник: НФаУ. - 2011.132 с.
8. Філоненко М.Психологія спілкування Навчальний посібник / К. : Центр учбової літератури, 2008.- 224 с.

Допоміжна:

1. Данилюк І.В. Історія психології в Україні. Західні регіони. – К., 2002.
2. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності. – К., 2003.
3. Лазуренко О. О. Програма, плани практичних занять, методичні вказівки та рекомендації до виконання контрольних робіт з дисципліни «Основи психології та педагогіки». – К, 2005
4. Лазуренко О.О. Навчально-методичні вказівки з організації та проведення самостійної позааудиторної роботи студентів з курсу «Основи психології та педагогіки». – К.- Ніжин, 2005.
5. Лазуренко О.О. Основи психології та педагогіки. Навчально-методичний комплекс. – Київ, 2011.
6. Лазуренко О.О. Основи психології: навчально-методичний посібник. – К., 2012.
7. Методичні рекомендації та завдання з курсу «Основи педагогіки» /укл. О.О. Лазуренко та ін. Вид. 2-е. – К., 2021.